



## فصل دوم: طهارت: اقسام آب، غسل، وضو و تیمم

مبحث‌های این فصل ۰ عدد کنار هر مبحث: تعداد تست همان مبحث

۱۰۷ تست در پایان فصل، ص ۲۶

|       |    |    |                                          |    |    |
|-------|----|----|------------------------------------------|----|----|
| طهارت | ۱۵ | ۱۹ | وضو (پاکیزگی دست و صورت و سر و پا با آب) | ۴۱ | ۲۱ |
| غسل   | ۱۹ | ۲۰ | تیمم                                     | ۳۲ | ۲۴ |

### طهارت:

۱۵ تست از این مبحث در پایان همین فصل آمده است: ص ۲۶

 در لغت به معنای نظافت و پاکیزگی است و از نظر شرع اعمالی است که موجب اباحه نماز می‌شوند از قبیل وضو- غسل- تیمم- ازاله نجاسات.

هر مسلمانی پیش از شروع به نماز ابتدا کارهای زیر را انجام می‌دهد (شرایط نماز قبل از شروع آن):

- ۱- پاکي بدن از حدث اکبر و اصغر (جنابت- حیض- نفاس- نداشتن وضو) و پاک بودن از نجاست ظاهری و غیر ظاهری.
- ۲- ستر عورت (مرد مابین ناف و زانو و عورت زن تمام بدن بجز دست و صورت)
- ۳- پاک بودن محل نماز، لباس، بدن از نجاسات.
- ۴- علم به داخل شدن وقت شرعی نماز.
- ۵- رو کردن به قبله (به جز در دو مورد ۱- شدت خوف، ۲- نماز سنت در حال سفر برای مسافر سوار).
- ۶- وضو گرفتن یا تیمم انجام دادن.

### اقسام آب:

در ارتباط با وضو و غسل آب چهار قسم است:

- ۱- آب پاک و پاک کننده، که به کار بردن آن مکروه نیست و آن آب مطلق است.
- ۲- پاک و پاک کننده، که استعمال آن کراهت دارد و آن آبی است که در ظرف فلزی در اثر تابش آفتاب گرم شده باشد.
- ۳- پاک، که پاک کننده نیست و آن آبی است که در رفع حدث بکار رفته و یا بر اثر آمیختن با مواد پاکیزه، تغییر کرده باشد.
- ۴- آب ناپاک (آلوده): آبی است که چیز نجسی در آن افتاده و کمتر از دو قله (۱۹۰ لیتر) باشد. یا به اندازه دو قله بوده اما بر اثر افتادن چیز نجسی در آن تغییر کرده باشد. بنا به قول اصح مقدار دو قله تقریباً ۵۰۰ رطل بغدادی است؛ که در بعضی منابع ۲۱۶ لیتر آمده است.





| قسم                                                                    | پاک  | پاک کننده | توضیح                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------|------|-----------|------------------------------------------------------------------------------------------------|
| آب مطلق                                                                | هست  | هست       | به کار بردن آن مکروه نیست                                                                      |
| آبی که در ظرف فلزی در اثر تابش آفتاب گرم شده                           | هست  | هست       | استعمال آن کراهت دارد                                                                          |
| آبی که در رفع حدث بکار رفته یا بر اثر آمیختن با مواد پاکیزه تغییر کرده | هست  | نیست      |                                                                                                |
| آب ناپاک (آلوده)                                                       | نیست | نیست      | چیز نجسی در آن افتاده و کمتر از دو قله است؛ یا دو قله بوده و بر اثر افتادن چیز نجسی تغییر کرده |

#### ★ نکات مهم این مبحث

- ✓ شرایط نماز قبل از شروع آن ۶ مورد است.
- ✓ ستر عورت: مرد مابین ناف و زانو؛ زن تمام بدن بجز دست و صورت.
- ✓ رو کردن به قبله دو استثنا دارد: شدت خوف، و نماز سنت در حال سفر برای مسافر سوار.
- ✓ دو قله: ۱۹۰ لیتر. بنا به قول اصح تقریباً ۵۰۰ رطل بغدادی است و در بعضی منابع ۲۱۶ لیتر آمده.

#### غسل:

۱۹ تست از این مبحث در پایان همین فصل آمده است: ص ۲۷

(به فتح و ضم): به معنای جاری و جریان شدن آب بر هر چیزی است و در اصطلاح فقه و شرع به معنای جاری شدن آب بر تمام بدن انسان است با نیت و از روی قصد و آگاهانه (شستن تمام اعضای بدن و جاری شدن آب خالص و پاک و غیر مستعمل بر تمام پوست و مو، همراه نیت قلبی که تلفظ به آن مستحب است).

#### آنچه که غسل را واجب می‌کند (موجبات غسل):

##### سه مورد آن بین زن و مرد مشترک است:

- ۱- برخورد و تماس محل دو ختنه در شرمگاه زن و مرد.
- ۲- خارج شدن منی اگر چه یک قطره باشد در بیداری یا در خواب خواه از روی شهوت باشد یا از روی شهوت نباشد.
- ۳- مرگ، مگر شهید که غسلش جایز نیست.

##### سه مورد دیگر مخصوص زن است:

- ۱- حیض (قاعدگی) امکان وجود آن از نه سالگی که حداکثر آن ۱۵ روز و حداقل آن یک شبانه روز است.
- ۲- خون ولادت و زاییدن (نفاس)
- ۳- ولادت (خواه خون باشد یا نباشد) (زایمان).

#### فروضهای غسل: سه مورد است:

- ۱- نیت. ۲- از بین بردن نجاسات از بدن اگر باشد. ۳- رسیدگی آب به تمام موها و بدن.





## مشهورترین سنت‌های غسل ۵ چیز است:

۱- گفتن بسم‌الله. ۲- انجام وضو قبل از غسل. ۳- مالیدن دست بر بدن. ۴- موالات (پشت سر هم قرار دادن اعمال غسل). ۵- تقدم راست بر چپ.

### تذکر:

- ۱- هر گاه انسان مواظب باشد که پس از انجام اعمال غسل با دست عورت خود را پس و پیش لمس نکند تنها با نیت غسل جنابت و بدون نیت وضو، اقامه نماز به جا آورد صحیح و احتیاجی به تجدید وضو ندارد؛ زیرا رفع حدث اکبر وقتی انجام شد رفع حدث اصغر به تبعیت آن حاصل خواهد شد.
- ۲- بعضاً در عرف مناطق مخصوصاً کسانی که از آگاهی در زمینه احکام ضعیف هستند تنها به نیت و شستن و پاک نمودن بدن چه در داخل حوض، استخر و یا دوش اکتفا می‌کنند و به نحوه انجام غسل توجه زیادی نمی‌شود که لازم است این افراد در زمینه احکام خود را تقویت نمایند.

## غسل‌های سنت ۱۷ مورد هستند:

۱- غسل جمعه. ۲- غسل عیدین. ۳- غسل استسقاء (طلب باران). ۴- غسل ماه گرفتگی (خسوف). ۵- غسل خورشید گرفتگی (کسوف). ۶- غسل برای مرده‌شور. ۷- غسل برای کافر هرگاه که مسلمان شود. ۸ و ۹- شخص دیوانه و شخصی که از هوش رفته وقتی به حال آیند سنت است غسل کنند. ۱۰- هنگام احرام حج. ۱۱- ورود به مکه. ۱۲- برای ایستادن در عرفه. ۱۳- شب ماندن در مزدلفه. ۱۴- رمی جمار سه گانه (رجم شیطان). ۱۵- برای طواف خانه کعبه. ۱۶- سعی بین صفا و مروه. ۱۷- برای داخل شدن به شهر مدینه.

### ★ نکات مهم این مبحث

- ✓ موجبات غسل ۶ مورد است: سه مورد بین زن و مرد مشترک (تماس محل دو ختنه، خارج شدن منی، مرگ) و سه مورد مخصوص زن (حیض، نفاس، ولادت).
- ✓ مرگ غسل را واجب می‌کند، مگر شهید که غسلش جایز نیست.
- ✓ حیض: امکان وجود آن از نه سالگی؛ حداکثر ۱۵ روز و حداقل یک شبانه روز.
- ✓ فرض‌های غسل ۳ مورد، مشهورترین سنت‌های غسل ۵ مورد و غسل‌های سنت ۱۷ مورد است.
- ✓ انجام وضو قبل از غسل از سنت‌های غسل است، نه از فرض‌ها. نیت قلبی است و تلفظ به آن مستحب.
- ✓ رفع حدث اکبر وقتی انجام شد، رفع حدث اصغر به تبعیت آن حاصل می‌شود؛ به شرط اینکه پس از غسل با دست عورت خود را لمس نکند.
- ✓ خسوف، ماه گرفتگی است و کسوف، خورشید گرفتگی.

## وضو (پاکیزگی دست و صورت و سر و پا با آب):

۴۱ تست از این مبحث در پایان همین فصل آمده است: ص ۲۹

وضو به معنای نور و روشنایی است- پاک کننده ظاهر و تسکین‌بخش دردها و آرام باطنی و روحی نمازگزار که با نزول آیه ۶ از سوره مائده بر رسول خدا(ص) و امتش واجب گردید (فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ...)





وضو شرایط، فرایض و سنتها و مبطلاتی دارد:

## ۱- شرایط وضو عبارتند از:

- ۱- اسلام. ۲- بلوغ برای پسران ۱۵ سال تمام یا احتلام در خواب، برای دختران ۹ سال تمام یا ظاهر شدن پستان و احتلام در هر سن و سالی. ۳- پاک بودن آب وضو. ۴- نبودن مانع حسی بر اعضای وضو مانند چرک و کثافتی که مانع رسیدن آب به پوست اعضای وضو باشد. ۵- نبودن مانع شرعی (حیض و نفاس). ۶- فرا رسیدن وقت نماز.

## ۲- فرضهای وضو:

- ۱- نیت کردن موقع غسل صورت (نیت دارم فرض وضو را به جا آورم- نیت أداء الفرض الوضوء - نیت رفع حکم الحدث- نیت رفع الحدث الاصغر)

**تذکر:** اگر نیت قبل از رسیدن آب به پیشانی و یا بعد از جاری شدن آب بر پیشانی گفته شود صحیح نمیباشد.

- ۲- غسل صورت (از بالای پیشانی محل رویش مو تا زیر چانه و در پهنا فاصله بین دو نرمة گوش).
- ۳- شستن دو دست با آرنج (باید آب به همه پوست و موهای دست برسد حتی اگر چرک و کثافت زیر ناخنها باشد و مانع رسیدن آب به پوست گردد وضو صحیح نمیباشد و نماز باطل است).
- ۴- مالیدن دست تر به قسمتی از سر که آنرا مسح گویند. عضو مسح کننده (دست) باید بر اندام مسح شونده بچسبد و بر آن حرکت کند تنها گذاشتن دست یا انگشتان بر سر و حرکت ندادن آن یا به جای حرکت دست، سر را حرکت دهیم مسح صحیح نمیباشد و دستی که تر شده و بر عضوی از اعضای وضو کشیده شده باشد نباید آن را در آن حالت برای مسح سر به کار برد و مسح گیسوهای بافته شده سر هم کفایت نمی کند.
- ۵- غسل و شستن دو پا با قوزک.
- ۶- رعایت ترتیب فرایض وضو.

## تذکر:

- ۱- فرضهای وضو به مذهب امام شافعی(ع) بر اساس و مفاد آیه شش سوره مائده ترتیب داده شده است (إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ...).
- ۲- فرورفتن زیر آب به قصد هر گونه وضویی چه فرض باشد یا سنت همان برای نمازگزار حاصل شود بشرط اینکه بعد از نیت و جاری شدن آب غسل، با دست مس فرج پیش و پس نکند- چنانکه انسان هنگام انجام غسل به علت فراموشی و یا علل دیگر موفق نشد هم نیت غسل و هم نیت وضو را بیاورد و تنها از قبل قصد و نیت غسل را داشته چون غسل، حدث اکبر و در برگیرنده تمام جسم و اعضای وضو می باشد در اینصورت علاوه بر غسل، وضو نیز برایش حاصل می شود (به شرط اینکه نیت منافی غسل نداشته باشد).
- ۳- در هنگام وضو انگشتی را اگر آب به زیرش برسد باید خلال کرد و الا درآوردن آن از انگشت واجب است.
- ۴- در بین مسلمانان اهل سنت مستحب است که به هنگام شستن هر یک از اعضاء وضو دعا یا ذکر خوانده شود: مثلاً هنگام شستن صورت (الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الْمَاءَ طَهُورًا) وقت شستن دستها صلوات بر محمد(ص) و آل محمد یا بعد از وضو رو به قبله ایستادن و خواندن شهادتین یا بعد از وضو سوره قدر را خواندن یا در میان وضو دعای (اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذَنْبِي وَ أَوْسِعْ عَلَيَّ رِزْقِي وَ بَارِكْ لِي...).
- ۵- در بعضی از مساجد که استخر یا حوض دارند مخصوصاً در روستا تعدادی از نمازگزاران به محض نشستن در کنار حوض قبل از شروع اعمال وضو، پاهای خود را تا بالای قوزک داخل آب فرو می برند که این خود یک نوع عرف قابل توجه است که این اعمال جزو مراحل انجام وضو قلمداد نمی شود.





پایان نمونه رایگان

## بقیه‌اش در فایل کامل است

در این نمونه ۴ صفحه از ۱۳۱ صفحه را دیدید.

۷

فصل درسنامه

۳

آزمون جامع ۱۵ سؤالی

۵۰۰

تست با پاسخ تشریحی

۱۳۱

صفحه

### فایل کامل، فصل به فصل

| فصل | عنوان                                   | تست آخر فصل | از صفحه |
|-----|-----------------------------------------|-------------|---------|
| ۱   | عقاید، دین و مذهب، تقلید و احکام تکلیفی | ۵۹          | ۴       |
| ۲   | اقسام آب، غسل، وضو و تیمم               | ۱۰۷         | ۱۹      |
| ۳   | اذان و اقامه، اوقات و اقسام نماز        | ۳۸          | ۴۴      |
| ۴   | ارکان، کیفیت و اذکار نماز               | ۸۳          | ۵۵      |
| ۵   | نماز جماعت، قصر و جمع، جمعه و عیدین     | ۷۳          | ۷۴      |
| ۶   | روزه و نماز تراویح                      | ۴۷          | ۹۴      |
| ۷   | اصطلاحات، ضmann، محارم و ادله فقهی      | ۴۸          | ۱۰۵     |
|     | جمع تست فصل‌ها                          | ۴۵۵         |         |

- ✓ زیر پاسخ هر تست نوشته شده مطلبش در کدام صفحه درسنامه است.
- ✓ ۲۵ کادر «نکات مهم این مبحث» و ۱۴ جدول مقایسه، همه از متن خود درسنامه.
- ✓ ۳ آزمون جامع ۱۵ سؤالی با سؤال‌هایی که در تست فصل‌ها نیامده‌اند، با پاسخ‌برگ و درصد.
- ✓ ویرایش‌های بعدی این فایل برای خریداران رایگان است.

### دانلود فایل کامل pdf از بژیک

بسته استخدامی احکام امام شافعی - اهل سنت - تست و خلاصه فشرده

bzhik.ir

